

Izveštaj rada Centra za prevenciju side i PPI 1. januar– 30. novembar 2009. Sa Supervizijskog treninga održanog 11. i 12. Februara 2010. godine u ZZZZ Studenata Beograd

U okviru projekta Ministarstva zdravlja R Srbije i ZZZZ Studenata Beograd pod nazivom „Dobrovoljno poverljivo savetovanje i testiranje (DPST) na HIV“ Centar za prevenciju side i PPI ZZZZ Studenata Beograd je organizovao dvodnevni supervizijski seminar za savetnike za DPST 11. i 12. Februara 2010. godine, u Stacionaru Zavoda, u Prote Mateje br. 29.

Polazeći od činjenice da je supervizija jedna od aktivnosti bez koje se ne može DPST raditi kvalitetno, a posebno da je to aktivnost koja doprinosi razmeni iskustava, te da obogaćuje rad savetnika za DPST i prevenira njihovo pregorevanje, ovaj trening je imao višestruke dobite za svakog pojedinačnog učesnika.

Na supervizijski trening su bili pozvani savetnici koji su završili programe edukacije za savetnike za DPST tokom prethodnih godina - (jedan ili više treninga za savetnike za DPST) i koji danas uspešno rade kao savetnici u DPST centrima i savetovalištim za HIV. Pozvano je ukupno 23 savetnika i svi savetnici koje smo pozvali su se odazvali pozivu i dosli na dvodnevni saupervizijski sastanak. To su bili savetnici iz Zavoda za javno zdravlje Beograd, ZZJZ Niš, ZZZZ Studenata Novi Sad, ZZZZ Studenata Niš, IZJZV Novi Sad, ZZJZ Vranje, ZZJZ Šabac, ZZJZ Užice, ZZJZ Požarevac, ZZJZ Kraljevo, ZZJZ Kragujevac, NVO JAZAS, NVO IAN i ZZZZ Studenata Beograd. Trening je trajao dva dana – i sve aktivnosti su tekle po predviđenom planu i Agendi. Za sve učesnike bio je organizovan ručak oba dana, a za učesnike koji su došli iz drugih gradova Srbije (njih 12) - bio je obezbeđen smeštaj (u obližnjem hotelu Park), propratni obroci i nadoknada za putne troškove.

U toku supervizije dvema uvodnim prezentacijama (dr Mile Paunić i dr Dragana Ilića) napravljen je presek dosadašnjih saznanja neophodnih za rad savetnika, ponovljene najvažnije karakteristike savetničkog rada i naglašeno pravo značenje supervizije – kao pomoći u radu savetnika. Ova dimenzija je od izuzetnog značaja jer se u našoj praksi retko sreće ovakav način rada i briga za savetnike do sada nije bila u dovoljnoj meri prepoznata. U daljem toku supervizije prikazani su tzv. „case study“-i – prikazano je 5 „studija slučaja“ iz 5 različitih DPST Centara. Svaka „studija slučaja“ je umnožena za sve savetnike, referisane su i zajednički obrađivane jedna po jedna, a samu diskusiju i supervizijski proces je facilitirala psiholog Miroslava Vuković iz ZZZZ Studenata Beograd. U toku diskusije i razgovora u okviru svake „studije slučaja“ građeno je poverenje i osećao se sve snažniji entuzijizam, rasterećenje i motivacija za daljim radom. Drugog dana je, kao gost predavač bio i dr Miroslav Mišković koji je kratko predstavio program smanjenja štete – metadnoski program, koji se sprovodi pri DZ Savski Venac, za koji je važno da savetnici znaju da postoji i da znaju kako funkcionišu. Kao jedna od važnih komponenti našeg rada jeste i saradnja sa lekarima iz PZZ, pa je u okviru prezentacije (dr Dragan Ilić) naglašena potreba edukacije i umrežavanje sa izabranim lekarima u PZZ.

Test koji su savetnici popunjavali na početku supervizijskog treninga – ulazni test, bio je sa ukupnim skorom od 117 bodova (od mogućih 161) i vidno je poboljšan na izlaznom testu sa skorom od 155 bodova (maksimačan moguć skor je 161 poen, -maksimalno je 7 poena na testu, a učestovale su 23 osobe). Tokom cele supervizije, a posebno u sumiranju rezultata i davanja predloga savetnici su jasno doneli zaključke koje je potrebno dostaviti Ministarstvu zdravlja – Republičkoj komisiji za HIV AIDS:

1. SUPERVIZIJSKE SASTANKE treba uvesti kao redovnu praksu za savetnike za DPST dva puta godišnje (ili najmanje jednom godišnje) – na način na koji predstavlja brigu za savetnike i prevenira pregorevanje na poslu – jer posao savetnika u DPST centrima spada u visoko stresnu kategoriju poslova koji iziskuje ogromne napore, odricanja, visoku svest i posebnu tzv. „on going“ edukaciju

2. U zdravstvenim ustanovama gde postoje savetovališta za HIV, prepoznati i SISTEMATIZOVATI radno mesto SAVETNIKA ZA DPST

3. Savetovanje pre testiranja i savetovanje posle testiranja, kao i samo testiranje u okviru DPST procesa treba da budu posebne usluge – kaje treba da udju – svaka posebno u nomenklaturu zdravstvenih usluga

4. U cilju što jednostavnijeg procesa dijagnostikovanja HIV infekcije, **neophodno je omogućiti SAVETNICIMA da mogu da napišu uput za dalju potvrđnu dijagnostiku** tj. regulisati da FOND za zdravstveno osiguranje direktno prihvati uput od strane lekara iz DPST savetovališta, za potvrđnu dijagnostiku HIV infekcije (za Western Blot test) za svakog novootkrivenog HIV pozitivnog pacijenta (a ne da se pacijent vraća i upućuje kod izabranog lekara po nove upute za potvrđne testove za infektivnu kl. ili da posebno negde overava uput)

5. **Zaustaviti neracionalno i potpuno nekritično slanje na HIV testiranje pacijenata koji idu na hirurške intervencije.** Osim nepostojanja medicinskih indikacija, maltretiranja pacijenata i nelagodnosti i za savetnike i za klijenta, potpuno je nerazumno i neopravdano ogromno trošenje novca za ovakvu vrstu testiranja

6. **Trudnicama je potrebno ponuditi savetovanje i testiranje u prvom trimestru trudnoće, a ne pred sam porođaj** kakva je sve češća praksa

7. **Zdravstvene radnike u Primarnoj zdravstvenoj zaštiti je potrebno detaljno upoznati sa radom DPST centara** i ponuditi im edukaciju koja predstavlja „vezu“ između izabranih lekara i DPST centara – edukaciju pod nazivom „Epidemiološke konfrontacije o HIV AIDS.u“ sa detaljnijim upoznavanjem o DPST-u iniciranom od strane pružaoca usluga“. Ovaj trening je akreditovan od strane Medicinskog fakulteta u Beogradu i od strane Zdravstvenog saveta Srbije.

Svesni činjenice da je poslednjih nekoliko godina Dobrovoljno poverljivo savetovanje i testiranje na HIV (DPST) dobilo značajno mesto u prevenciji HIV infekcije u našoj zemlji zahvaljujući pre svega velikom entuzijazmu, upornom radu, angažovanju i trudu ljudi koji se ovim poslom uže bave, želimo da naglasimo da je za opstanak i unapređenje daljeg rada na DPST-u i sistematično uvođenje supervizijskih sastanaka savetnika za DPST neophodna jasna podrška donosioca odluka u ovoj oblasti – Ministarstva zdravlja R Srbije i Republičke AIDS komisije.

Izveštaj napisala: Prim mr sc med dr **Mila Paunić**